

سکوت آوازخوانان افغان

Author: Hijratullah Ekhtyar
Mina Habib

آوازخوانان و موسیقی دانان سنتی می گویند تهدیدات امنیتی باعث شده که آنان کشور را ترک بگویند یا به شغل های دیگری روی آورند

گزارشی از هجرت الله اختیارو مینا حبیب- افغانستان

بیرون مارکیت امیرجان درشهر جلال آباد در شرقافغانستان، عابراں وقتی طنین موسیقی را می شنوند، درنگ کرده و با دقت به آن گوش می دهند.

اینجا دفتر مرکزی اتحادیه آوازخوانان می باشد که در آن آوازخوانان، موسیقی دانان و موسیقی نوازان گردهم آمده و روی مسایل موسیقی بحث می کنند یا باهم آواز می خوانند. تعدادی از هنرمندان جوان و پیر باهم گفتگو کرده چای می نوشند، درحالیکه عده ای دیگر آرام نشسته و به سرک چشم دوخته اند.

پاچا خان که به فکر عمیق فرو رفته بود با رسیدن گزارشگر آی.دبلیو.پی.آر چهره اش گل کرد. اما زمانی که این خواننده مشهور متوجه شد ما برای دعوت او به محفل نه بلکه برای مصاحبه آمده ایم، خطوط چهره اش تغییر کرد و حالت ناامیدانه بخود گرفت.

او گفت: "من در دو ماه گذشته آواز نخوانده ام. کرایه دفترم از سه ماه گذشته باقی مانده است. مواد خوراکی را از دکاندار برای خانواده ام قرض می گیرم. او روز قبل گفت که قرضم زیاد شده و دیگر برایم قرض نخواهد داد. نمی دانم چه کار کنم."

پاچا خان می گوید وضعیت خراب امنیتی در ولایت ننگرهار او را از کار در بیرون شهر جلال آباد باز مانده است.

او گفت: "سه سال قبل ما برای اجرا در محافل عروسی به ولسوالی ها می رفتیم. خیلی کار زیاد بود- هیچ عروسی بدون موسیقی برگزار نمی شد. درین روزها، کسانی که کمی از مرکز شهر دورتر به سر می برند، از ترس طالبان نمی توانند در عروسی های شان موسیقی داشته باشند، و در ولسوالی ها این کار کاملاً ناممکن است. کار ما به توقف کامل مواجه شده است."

موسیقی همیشه در فرهنگ افغانها نقش مهمی داشته است، اما در بعض سالهای محدود به دلیل روحیه حاکم مذهبی و بی نظمی ناشی از جنگ این سنت آسیب دیده است.

علمای دین در افغانستان درمورد نقش موسیقی اختلاف نظر دارند. برخی ها موسیقی را کاملاً منع می کنند، اما دیگران درصورتی که آوازخوان تنها مرد بوده و شعر آهنگ ها "محبوب" باشد، موسیقی را قابل قبول می دانند.

عده از پیروان صوفیسم در مراسم مذهبی شان موسیقی را به کار می برند، بخصوص شاخه چشتی که ریشه در غرب افغانستان دارد در استفاده از موسیقی در عبادات شان شهرت دارند.

موسیقی توسط طالبان ممنوع شده بود و در حکومت آن گروه موسیقی دان ها و آوازخوانان مورد اذیت قرار می گرفتند و آلات موسیقی برپایه های برق دار زده می شدند.

بعد از سقوط طالبان در اثر تهاجم امریکا در سال 2001، تعدادی از آوازخوانان از دیار غربت برگشتند و سنت آوازخوانی در محافل عمومی دوباره احیا شد.

اما علیرغم شهرت مدام موسیقی در افغانستان، صاحبان این هنر می گویند که در جامعه مورد احترام قرار نمی گیرند.

کمین گل رییس اتحادیه آوازخوانان شرق افغانستان گفت: "مردم ما هنر را دوست دارند. آنها تلویزیون، بشقاب های گیرنده ستلایت، و تیپ ریکاردر در خانه های شان دارند. آنان در تلفون های شان موسیقی ثبت دارند، ولی بازهم از خوانندگان خوش شان نمی آید و به آنان بی احترامی می کنند."

بسیاری هنرمندان می گویند که آنان خود مورد بی احترامی قرار گرفته اند.

خوشحال تاجی، آوازخوان در ولایت ننگرهار می گوید: "من به مردم می گویم که ما به شما شادی میدهم. ما زحمت می کشیم تا شما احساس خوشی کنید. با ما محترمانه برخورد کنید. ما را کم نزنید. بگذارید زندگی کنیم و ما را توهین نکنید."

تاجی باشنده اصلی ولسوالی پچیراگام ولایت ننگرهار است، ولی از ترس طالبان از آن ولسوالی به جلال آباد کوچیده است.

او گفت: "اگر در آنجا می ماندم، تاکنون کشته می شدم. طالبان در آنجا حاکم است."

در مناطق روستایی جای هنرمندان موسیقی خالی است.

ننگیالی امرخیل، باشنده ولسوالی سرخورد می گوید: "در گذشته، زمانی که ولسوالی و قریه ها مصوون بودند، مردم فیر هوایی می کردند، موسیقی می نواختند و برای جشن های خوشی شان محافل موسیقی برگزار می کردند. اما در این روزها، مردم عروسی ها را مانند مجالس عزاداری با سکوت برگزار می کنند. به سادگی نمی توان محافل شادی و غم را از هم تفکیک کرد."

حتی در کابل پایتخت کشور هنرمندان می گویند که پیدا کردن کار برای شان چنان سخت است که بسیاری ها به فکر مهاجرت افتاده اند.

بربالی ولی، خواننده مشهور پشتو که فعلاً در پایتخت زندگی می کند به آی دبلیو پی آر گفت که او در تلاش گرفتن ویزای یک کشور اروپایی می باشد، و بسیاری دوستانش نیز به همین فکر اند.

او گفت: "عرصه هنر هر روز تنگ تر می شود. دو سال قبل من در یک ماه تا 40 برنامه هم داشتم، اما حالا ماهانه فقط یک یا دو برنامه اجرا می کنم. چگونه با این مقدار پول زندگی کنم؟"

به دلیل آنکه آواز خوانان از ترس تهدید طالبان ولایات شان را ترک کرده و به کابل آمده اند، رقابت بسیار شدید می باشد. ولی گفت که حالا کار کافی میسر نیست.

او گفت: "من قبلاً از یک تا سه هزار دالر در هر محفل پول می گرفتم. حال حاضر من با پول کمتر اجرا کنم ولی زمینه نیست."

در جلال آباد، کار عزیز گل نیز کم شده است، او ابزار موسیقی را ترمیم میکند. او که پولی برای کرایه دکان ندارد، در یک کلبه ی تریالی کهنه در زیر زینه مارکیت امیرجان کار می کند.

عزیز گل می گوید که دو سال قبل او تا 400 دالر در ماه از بابت ترمیم آلات موسیقی عاید می کرد ولی اکنون بطور اوسط 100 تا 120 دالر از منبع ترمیم آلات موسیقی کمایی می کند.

او گفت: "وقتی آوازخوانان کاری نداشته باشد، من نیز بیکار می شوم. من پول زیادی قرض دار هستم."

بعضی آواز خوانان کاملاً از حرفه خود دست برداشته و در جستجوی شغل بانیات تر می باشند.

پاچاخان، می گوید: "در گذشته وقتی اوضاع در افغانستان خراب می شد، آواز خوانان به پیشاور می رفتند. حال، در آنجا نیز وضعیت خوب نیست. آنجا نیز آواز خوانان منطقه را ترک می کنند. تنها راه برای من ترک آواز خوانی و روی آوردن به کارگری می باشد."

جاوید و وحید الله، دو برادر در کابل قبلاً آواز دوگانگی می خواندند اما از دوسال به اینسو، مصروف کارگری می باشند.

وحیدالله می گوید: "کار موسیقی تا دوسال قبل خوب بود. ما هر دو هرماه پول کافی برای گذراندن زندگی بدست می آوردیم. از سال قبل موسیقی به مراکز چند شهر محدود شده است. آواز خوانان از ولایات به کابل آمده اند."

"اگر کاری موجود باشد، نمی توانی آنرا بدست آوری. خوانندگان بسیار مشهوری که از هر اجرای شان دوهزار یا سه هزار دالر می گرفتند اکنون به 500 دالر حاضرند بخوانند. برای ما کار آواز خوانی به کلی فحط شد، لذا حالا چاه کنی و روزمزدی می کنیم."

اورنگ صمیم، رییس اطلاعات و فرهنگ نگرهار گفت که مسوولان ازین مشکلات آگاه اند، اما کاری از دست شان نمی آید.

او گفت: "هشت سال قبل، ریاست اطلاعات و فرهنگ نگرهار مدیریت موسیقی داشت ولی اکنون این مدیریت از تشکیل حذف شده است. علاوه بر آن، معاش دولتی برای کمک به یک خواننده کافی نیست. دست های ما بسته است."

صمیم گفت که یک راه برای افزایش عاید آواز خوانان می تواند این باشد که رادیوهای خصوصی بجای نشر سی دی ها و کست های خارجی آواز خوانان محلی را استخدام کنند.

تنها مرجعی که هنرمندان آواز خوانی و موسیقی در ولایت نگرهار می توانند به آن دلگرم باشند، اتحادیه خودشان است.

کمین گل رییس اتحادیه گفت: "آواز خوانان ماهانه مبلغ ناچیزی به اتحادیه می پردازند، و ازین پول برای کمک به آواز خوانان مستحق استفاده می شود."

وی گفت "دو چیز در افغانستان همیشه قربانی بازی های سیاسی شده اند- مردم افغانستان و موسیقی شان. شما می دانید که یک خوان از طریق هنرش زندگی خود را می گذراند، اما وقتی زمینه برای آواز خوانی مساعد نباشد، هنرمند چگونه می تواند به کارش ادامه دهد؟"

هجرت الله اختیار گزارشگریست در نگرهار که از سوی آی.دبلیو.پی. آر تربیت شده است. مینا حبیب گزارشگر آی.دبلیو. پی. آر در کابل است.

Location: Pakistan

افغانستان

Topic: Economy

Source URL: <https://iwpr.net/da/global-voices/%D8%B3%DA%A9%D9%88%D8%AA-%D8%A2%D9%88%D8%A7%D8%B2%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86>